

Undervisningsmateriale til Niels Larsen Stevns

Introduktion til undervisningsmaterialet

Materialet er udarbejdet af kunsthistoriker Louise Kallesøe Kirk til målgruppen 7.-10. Klasse, i fagene billedkunst, dansk, religion og historie, men kan anvendes i tværfaglige forløb.

Undervisningsmaterialet er inddelt i tre temaer: Freskerne i Brinck Seidelinsgade 10, det nuværende Sparekassen Vendsyssel, Religiøse motiver og Stevns og Modernismen. I de tre tematikker foreslår vi nogle opgaver, som I kan udføre før, under eller efter et museumsbesøg.

Formål

Undervisningsmaterialet har fokus på at give eleverne en forståelse af forskellige kunstopfattelser, lægge op til kritiske debatter om samfundet, religion, kildekritik og kunstnerisk frihed. Eleverne vil få styrket deres analytiske evner og deres kritiske sans. Eleverne får desuden kendskab til bibelsteder, og hvordan de rent visuelt kan blive illustreret. Opgaverne er indenfor fortolkning, billedanalyse og tekstforståelse.

Praktisk information

Til nogle af opgaverne skal I have adgang til en bibel enten i en fysisk eller en online version. Biblen kan findes på Bibelselskabets hjemmeside: <http://www.bibelselskabet.dk/brugbibelen/bibelenonline>

Hvis I påtænker at løse opgaverne på Vendsyssel Kunstmuseum, kan I frit benytte museets gæstenet. I får koden i museumsbutikken.

Om Niels Larsen Stevns Videnscenter og baggrund for materialet

Niels Larsen Stevns (1864-1941) er født og opvokset på Sydstevn, og ligesom kunstnerne L. A. Ring (1854-1933) og H. A. Brendekilde (1857-1992) valgte han at tage navn efter sit fødested. Niels Larsen Stevns stammer altså ikke fra Hjørring eller omegn, så hvorfor ligger Stevns Videnscenter på Vendsyssel Kunstmuseum?

Årsagen er knyttet til byens historie og det gamle Centralbibliotek, som senere blev Hjørring Kunstmuseum og i dag huser Sparekassen Vendsyssel. Niels Larsen Stevns blev i 1933 udvalgt til at udsmykke bibliotekets voksenlæsesal med fresker. Bibliotekets bestyrelse havde et stort krav til freskerne, nemlig at Børglum Kloster skulle indgå, og at freskerne gerne skulle skildre nogle historiske episoder.

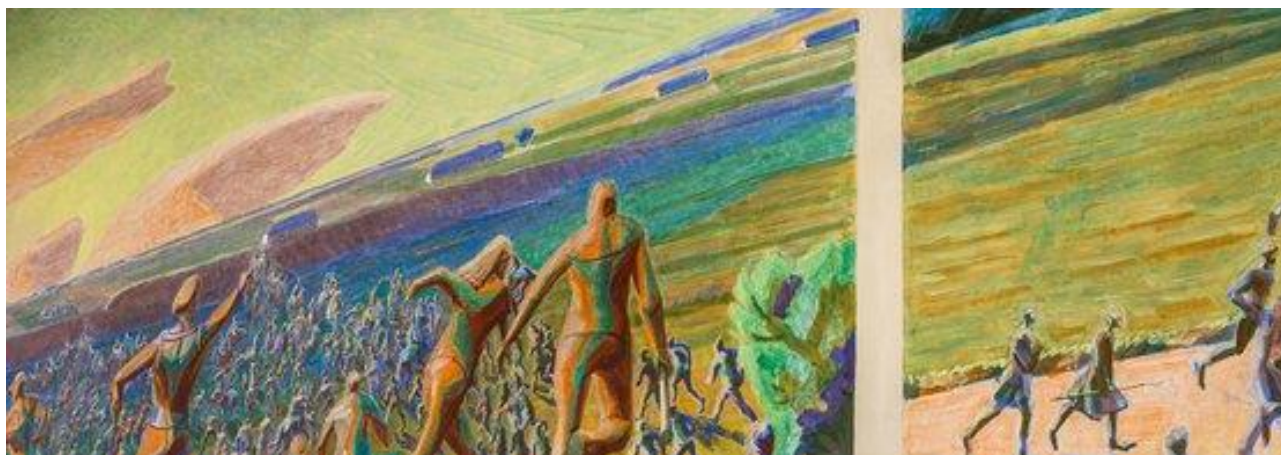
Hjørring Kunstmuseum overtog bygningen og havde således Stevns' fresker på museet, men fik vokseværk og flyttede ind i Bechs Klædefabrik i 2003. Freskerne var desværre umulige at flytte, og derfor oprettede man i stedet et Videnscenter for Stevns. Man kan stadig se freskerne i Sparekassen Vendsyssel i bankens åbningstid.

Niels Larsen Stevns (1864-1941) var maler og billedhugger og arbejdede meget af tiden som assistent for andre. Udover udsmykningen i Hjørring er han særligt kendt for sine religiøse skildringer, modernistiske landskaber samt freskerne i H.C. Andersens Hus, Odense.

Freskerne i Sparekassen Vendsyssel

Centralbiblioteket stod færdigt i 1927, og det blev besluttet, at der skulle være en vægdekoration. Førstevalget faldt på kunstneren Valdemar Andersen (1875-1928), men denne døde, inden udsmykningen blev realiseret. Derfor valgte man Niels Larsen Stevns til at udføre opgaven i 1933. Bestyrelsen for Centralbiblioteket ønskede, at freskerne skulle have en særlig vendsysselsk karakter og derfor skulle indeholde heroiske skildringer af arbejdsomme vendelboer eller skildre historiske begivenheder. Det eneste konkrete krav til udsmykningen var, at Børglum Kloster skulle indgå.

Kunstnerisk frihed, kildekritik og kunstnerisk fremgangsmåde

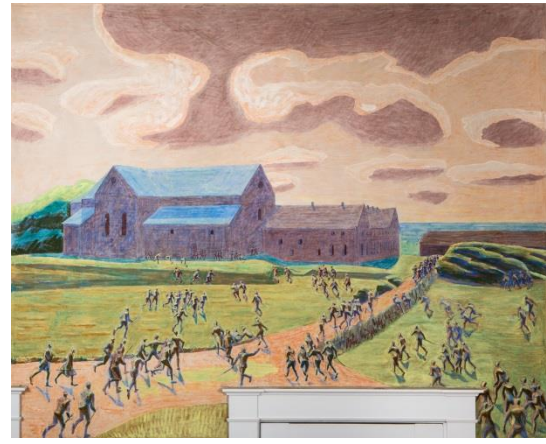
Niels Larsen Stevns' arbejdsproces

Niels Larsen Stevns gjorde et stort stykke arbejde ud af forberedelserne til freskerne. Han tog på universitetsbiblioteket i København, hvor han studerede Vendelboernes historie. Nogle historiske begivenheder lavede han kun noter til, og andre såsom Lars Dyrskjøt og Skipper Clement fik både noter og mange skitser. Stevns lavede tre udkast, som blev sendt til bedømmelse i maj 1935. Det første var en serie om Lars Dyrskjøt, det andet Skipper Clement, og det tredje indledningsfrekvensen fra Blichers novelle *"Vinhandleren og Herremanden"*. Det blev de to første, som blev udvalgt til freskerne i Centralbiblioteket.

Niels Larsen Stevns var meget grundig i sit historiske forarbejde, hvor han gik meget op i at undersøge de autentiske våbentyper, som kunne tænkes at være brugt under de to historiske slag, men han undersøgte også Børglum Klosters arkitektur. Han fandt ud af, at Børglum Kloster havde takkede gavle, og derfor lavede Stevns takkede gavle på sit skitseforlæg. Niels Larsen Stevns blev senere rettet af bygningshistoriker Dr. Phil. Vilh. Lorenzen, som vidste, at Børglum faktisk havde haft lige gavle og en tilbygning mere på kirken på Skipper Clements tid. Niels Larsen Stevns udtalte i et interview til *Vendsyssel Tidende*: *"En historisk Maler må i videst mulig Udstrækning være historisk korrekt"*¹

Han mente altså, at man som historiemaler skulle tage afsæt i historiske facts, men derudover godt kunne tage sig nogle kunstneriske friheder.

¹ Aage Barthold Vaslev: *Frescomalerierne i Centralbiblioteket i Hjørring*, 3. marts 1936, s. 3-4. I Mikael Wivel, *"Slagmaleri"* s. 72.

Tv: *Vendelboerne på plyndringstogt mod Børglum Kloster*. 1935-36. Statens Museum for Kunst

Th: *Vendelboerne på plyndringstogt mod Børglum Kloster*. 1936. Fresko. Sparekassen Vendsyssel, Hjørring

Historierne bag freskerne kort fortalt

Lars Dyrskjøt

17. januar 1644 kommer svenske tropper til Aalborg. Lars Dyrskjøt rider fra sit hjem i Ørum for at samle bondetropper i Nørresundby til modværge. Lars Dyrskjøt gemmer sig i en busk og skyder tre svenskere, før han selv bliver skudt.

Grevens Fejde

Kong Frederik d. I. (1471-1533) dør i 1533, og der bliver kamp om arvefølgen. Kongens ældste søn Christian er stor tilhænger af protestantismen, og derfor ønsker de gejstlige ikke at indstille ham som konge. Kirken og adelen vil hellere give kronen til Christian den 2, (regerede Danmark 1513-1523). Grev Christoffer af Oldenburg sættes til at erobre Danmark i Christian den 2.s navn.

Skipper Clement 1485-1536

Clement får sit kaldenavn "Skipper," fordi han var søofficer under Christian den 2. og fungerede som skibskaprer. Skipper Clement opildner en hær af bønder og plyndrer og brænder en masse herregårde. Den 16. oktober ved Svenstrup mose slår Skipper Clement og hans hær adelshæren. Senere i december lider han et nederlag og bliver taget til fange i Aalborg.

Du kan også høre historien om freskerne på VKMs app.

Børglum Kloster i fokus

- Undersøg hvordan Børglum Kloster ser ud i dag.
- Hvilke ligheder og forskelle er der i forhold til skitsen, den endelige fresko og klosterets udseende i dag?
- Undersøg Børglums historie og skriv et essay om en udvalgt episode.

Læs udsnittet: Rasmus Nyerups ”Peder Dyrskjøts – En lærd Bonde i Vendsyssel”.

Udsnittet kan findes i Mikael Wivel: *Slagmaleri skriftrække 2*, Vendsyssel Kunstmuseum, KØS Museum for kunst i det offentlige rum 2013.

Tekst & Billede

- Hvem fortæller historien?
- Hvem omhandler den?
- Hvad siger historien om samtiden?
- Kan I se, hvilke episoder der er udvalgt til freskerne?
- Hvordan er historien illustreret af Stevns?

Højt til hest

Hesten er et meget brugt motiv i kunsten, og man kan gengive heste på mange forskellige måder. I Niels Larsen Stevns' udgaver er de med til at skabe dramatik.

De tre skitser skildrer alle, at svenskerne angriber Nørresundby.

Tegn og lær!

Lav en tegning til en af skitserne.

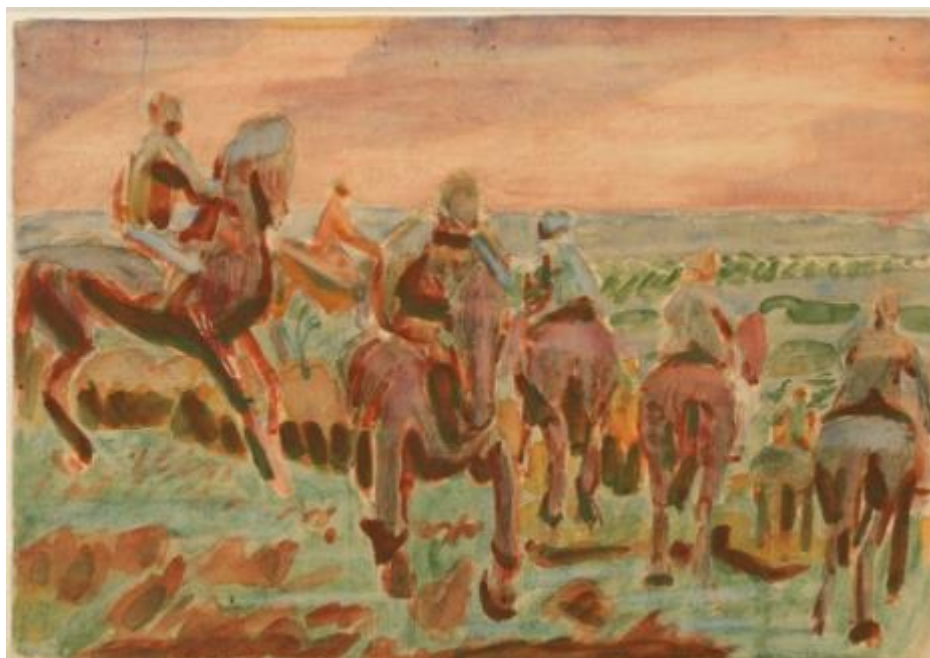
Fokuser på at få hestene til at virke ”levende”, så man kan se, at de går, springer og galoperer.

- Hvordan får Stevns hestene til at virke levende, når han alligevel har forenklet motivet?
- Hvilke virkemidler bruger Stevns?
- Hvordan skaber I selv bevægelse og liv i jeres tegning?

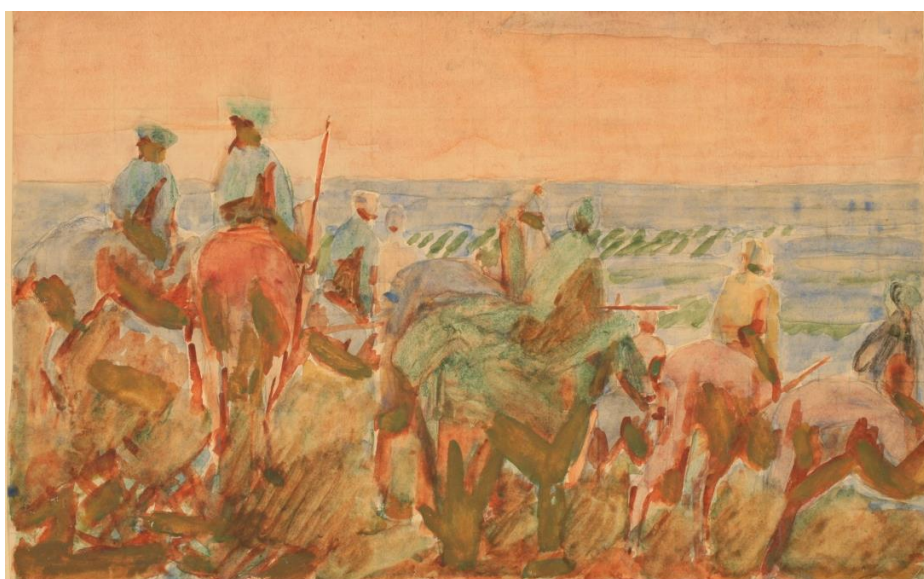
Opgaven kan laves på flere motivkredse. Fokuser på et delement, skitser det og snak om, hvilke udfordringer der ligger i at gengive dyr og mennesker livagtigt.

Vendelboerne vil forsvare
Nørresundby mod svenskerne

Uden titel. Vendelboerne
vil forsvare Nørresundby

Svenskerne kommer
(Dekorationsudkast)

Krudt og kugler, bang!

Kompositionsskitse til *Skipper Clement kaprer en Lybekker. Skuddet i Natten*

Dyrskjødte skyde tre svenskere

Debat på klassen om sø-kultur

Skipper Clement fik sit tilnavn, fordi han under Christian den 2. var skibskaprer.

- Hvad er skibskapring?
- Foregår der stadig skibskapringer i dag?
- Hvordan dækker medierne skibskapringer? Tror I, medierne kan påvirke sagens gang?
- Skipper Clement bliver i freskerne betragtet som en helt. Hvordan ser vi på skibskaprere i dag?

Kig på Niels Larsen Stevns' skitse *"Kompositionsskitse til Skipper Clement kaprer en Lybekker. Skuddet i Natten"*

- Hvordan virker motivet på jer?
- Hvordan adskiller det sig fra de andre motiver i serien om Skipper Clement og Lars Dyrskjøt?

Skriveøvelse

- Hvad foregår der på skitserne til freskerne i Sparekassen Vendsyssel?
- Skriv en novelle, et digt eller et essay, som passer til en eller flere af skitserne

Debat på Klassen - Kildekritik eller Kunstnerisk frihed

Kildekritik er et meget vigtigt element i vores hverdag, hvor vi f.eks. skal navigere i sande og falske udsagn på nyhedsmedier og sociale medier såsom twitter og facebook.

Et godt eksempel på et falsk udsagn er flygtninge-opdateringen på facebook omkring svineri langs motorvejen i Rødby.

Episoden er omtalt i artiklen *"Facebook-opdateringer om flygtninge blev delt flere tusinde gange - men passer de i virkeligheden?"*

<http://jyllands-posten.dk/indland/ECE8015871/Facebook-opdateringer-om-flygtninge-blev-delt-flere-tusinde-gange---men-passer-de-i-virkeligheden/> (30-03-15)

Debat på Klassen - Delekultur

Fotografiet viser en vejkant, som er fuld af affald, og ifølge den tilhørende billedtekst foregår det ved motorvejen i Rødby. Motorvejen er blevet efterladt af flygtninge.

Find selv et usandt foto eller udsagn/opdatering fra nettet og diskuter nedenstående spørgsmål i grupper eller på klassen:

- Hvordan afgør man, om et udsagn er sandt eller falsk?
- Hvordan kan det være, at usandfærdige billeder og udsagn som disse bliver delt?
- Er det i orden?
- Hvilke former for kilder kender I?
- Hvilke former for virkelighedsgengivelse er der tale om?
- I kunstverdenen er der ofte snak om kunstnerisk frihed. Synes I, at fotografiet og kommentaren kan gå ind under kunstnerisk frihed? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvad er ytringsfrihed for jer?
- Kan man retfærdiggøre et usandt udsagn i ytringsfrihedens navn?
- Hvad er førstehåndskilder og sekundære kilder?

Hvad betyder kunstnerisk frihed?

Kunstnerisk frihed er retten til at anskue, dokumentere, udtrykke og fremstille virkeligheden i et kunstnerisk perspektiv. Det betyder, at når Stevns maler, så kan han selv vælge, hvilke farver, hvilket motiv og hvordan motivet skal være.

Niels Larsen Stevns tog sig også kunstneriske friheder, blandt andet med fresken, hvor Børglum Kloster bliver stormet. Sandheden er, at klosteret ikke blev plyndret i forbindelse med Skipper Clement og Grevens Fejde. Stevns bruger her sin kunstneriske frihed til at udtrykke de opildnede Vendelboer, som gjorde modstand imod adelen.

- Diskuter om kunstnerisk frihed kan gå for vidt?
- Hvad er forskellen på kunstnerisk frihed og ytringsfrihed?

Det kristne budskab og maleriet

Niels Larsen Stevns lagde aldrig skjul på, at han var kristen og var fascineret af det kristne værk. Niels Larsen Stevns assisterede blandt andre Joakim Skovgaard i udsmykningen af Viborg Domkirke. Det var efter denne opgave, Niels Larsen Stevns begyndte at male kristne motiver på egen hånd.

På Jesus' tid var nogle erhverv syndige, og det at være tolder var syndigt. Det var altså ikke ligeså fint at være tolder som at være tømrer.

Kristus og Zakæus, 148 x 182 cm, 1913,
Randers Kunstmuseum

Billedanalyse

Analyser maleriet *Kristus og Zakæus* i grupper. I kan hente inspiration i spørgsmålene.

- Hvad ser I på maleriet?
- Hvordan er maleriet opbygget?
- Hvordan er stemningen, og hvad tror I, der foregår?
- Hvilken retning ser menneskene i?
- Er der nogle personer, som særligt er i fokus?
- Hvordan virker farverne?
- Hvad betyder titlen på maleriet?

Maleriet er dramatisk og nytænkende både kompositorisk og lysmæssigt.

- Kan I finde de nytænkende elementer?

Tekstanalyse/Billedanalyse

Læs Lukasevangeliet kapitel 19 vers 1-10, og se på maleriet

Kristus og Zakæus.

- Analyser teksten
- Hvorfor gør Jesus, som han gør?
- Hvad viser historien om Jesus?
- Hvordan synes I, maleriet passer til tekststykket?
- Hvordan har Niels Larsen Stevns valgt at skildre episoden?
- Giver maleriet mere mening, når I kender historien bag?

Kristus og Peter i båden,
154 x 130 mm, 1915.
Vendsyssel Kunstmuseum

Uden titel, 285 x 323 mm, u. å.
Vendsyssel Kunstmuseum

Diskussion på Klassen – Samfundsdebat

Lukasevangeliet kapitel 19 vers 1-10 berører emnet ”at se ned på andre”.

- Findes der i det danske samfund grupper af mennesker, som det ”kollektive Danmark” ser ned på i dag?
- Hvorfor og hvordan kan vi ændre denne udvikling?

Erhvervet tolder blev betragtet som syndigt på Jesus’ tid.

- Er nogle uddannelser/job bedre end andre?
- Hvilke uddannelser/ job kunne I tænke jer?

Skriv et essay, et digt eller en novelle om ”at være udstødt af samfundet”

Kristus velsigner små børn, 432 mm x 704 mm, 1939.
Vendsyssel Kunstmuseum

Niels Larsen Stevns førte det religiøse maleri over i det moderne

- han brød med traditionen indenfor det kristne værk.

Niels Larsen Stevns gjorde følgende:

- Tog udgangspunkt i jøder, skildrede ofte Jesus barberet og korthåret
- Farvesætningen er mere dramatisk og farvestrålende
- Motivvalgene er stadig traditionsfyldte, men der sker en ændring i kompositionerne. Man kan f. eks. se det i beskæringerne.
- Malede religiøse værker, fordi han havde lyst, uden at disse var bestilt/solgt på forhånd.

Jakob, 31,5 x 28,8 cm, 1905
Vendsyssel Kunstmuseum

Efter sit arbejde for Joakim Skovgaard i Viborg domkirke malede Niels Larsen Stevns otte kristne værker. Malerierne var ikke bestilt på forhånd, hvilket var atypisk, og i et brev til kollegaen Arne Lofthus (1881-1962) skriver Niels Larsen Stevns:

”For øvrigt nusler jeg med et stort billede ligesom det i fjor. Billeder som på forhånd er dømt til at ligge på et pulterkammer, til en dag en pyroman lader det meste gå i luften, og så har jeg rimeligvis endda ikke assureret”²

Opgave til udførelse i udstillingsrummet

- Gå rundt i udstillingsrummet
- Kig indgående på værkerne og snak med sidemanden, om I kan blive enige om et værk, som I kunne forestille jer, at citatet kunne dække over.
- Snak derefter om, hvad god kunst er for jer?
- Hvad skal der være i et godt maleri? Skal det være figurativt eller abstrakt?

² Brev dateret 19. januar 1909, Stevns arkivet, Den kongelige Kobberstiksamling, Statens Museum for Kunst.

Sammenlignende analyse

Joakim Skovgaard, Viborg Domkirke

Maria salver Kristi fødder, 142,4 x 250,0 cm, u. å.
KUNSTEN Museum of Modern Art Aalborg.

Lav en sammenlignende analyse af

Joakim Skovgaards fresko i Viborg Domkirke og
Niels Larsen Stevns' *Maria salver Kristi fødder*

Brug nedenstående spørgsmål som inspiration:

- Hvad ser I på billederne?
- Hvilke forskelle og ligheder er der i malerierne?
- Hvilke begivenheder skildrer værkerne?
- Er der perspektiv i billedet, eller hvordan er dybden skabt?
- Hvordan er Jesus skildret i de to værker?
- Hvordan er kompositionen, farverne og billedrummet?

Hvordan forholder man sig til skitser? Er skitsen kunst?

Maria salver Kristi fødder,
142,4 x 250,0 cm, u. å.
KUNSTEN Museum of Modern Art Aalborg.

Skitse til Maria salver Kristi fødder,
192 x 330 mm, 1905-1906.

En skitse er et værk, som bliver lavet som et forstudie til et andet værk. I 1800-tallet blev skitserne ikke betragtet som kunst. I dag er sagen en anden, og man finder ofte skitser hængende side om side med malerier.

Opgave til udførelse i udstillingsrummet

Diskuter skitsers berettigelse. Her er nogle inspirationsspørgsmål:

- Kan I finde nogle skitser i udstillingen?
- Hvordan er udtryksmåden på skitserne?
- Hvad gør, at I tror, der er tale om en skitse?
- Hvad kan skitser fortælle om det endelige værk?
- Er skitserne vigtige for at kunne forstå det endelige værk?
- Hvorfor skal skitserne bevares?

Skitse til Maria salver Kristi fødder,
17,6 x 33,8 cm, u. å.
Vendsyssel Kunstmuseum

Billedanalyse af ”Maria salver Kristi fødder”

Udfør analysen i grupper eller individuelt.
Halvdelen af klassen skal læse
Johannesevangeliet kapitel 12 1-9,
hvorefter de skal lave billedanalysen, og de
resterende skal analysere billedet uden at
have læst den bagvedliggende historie.

Maria salver Kristi fødder, 142,4 x 250,0 cm, u. å.
KUNSTEN Museum of Modern Art Aalborg.

Inspirationsspørgsmål til selve analysen

Formsprog

- Beskriv billedet
- Hvilke farver er anvendt i billedet?
- Er der perspektiv i billedet, eller hvordan er dybden skabt?
- Har maleriet et særligt fokus?
- Hvilke virkemidler bruger kunstneren til at sætte personer i fokus?
- Prøv at beskrive maleteknikken

Værkets Indhold

- Er billedet figurativt eller abstrakt?
- Beskriv figurerne i billedet og hvordan de forholder sig til hinanden.
- Er der farvesymbolik eller andre former for symbolik? Hvad fortæller symbolerne?
- Hvilken stemning er der i værket?

Værkets budskab

- Hvad tror I, Stevns vil med dette maleri?

Når I har lavet jeres analyser, så fremlæg dem for hinanden. De elever, som har analyseret maleriet uden at have læst Johannesevangeliet kapitel 12 1-9, begynder med at fremlægge.

- Diskuter om I har fået det samme ud af maleriet.
- Overvej hvorfor I eventuelt ikke har fået det samme ud af værket.
- Hvad betyder teksten for jeres forståelse af billedet?

Niels Larsen Stevns malede flere værker med samaritanere i motivet.

Læs Lukasevangeliet kapitel 10, 25-37 og kapitel 17, 11-19

Udvælg et værk, som skildrer samaritanere, og analyser det:

- Hvordan kan man se, at det er en bibelsk scene?
- Hvordan er kompositionen?
- Kan I genkende historien, Stevns har taget udgangspunkt i?
- Hvilke moraler kan man udlede af Lukasevangeliet kapitel 10, 25-37 og 17, 11-19?

Den barmhjertige samaritan, 1050 x 1220 mm, u.å. Vendsyssel Kunstmuseum

Opgave til billedrummet

Når man undersøger værker, har man ofte fokus på hovedpersonerne, men prøv at gå på jagt i baggrunden i Stevns' værker.

Gå på jagt i Stevns Videnscenter og udvælg et værk med et arkitektonisk rum.

Læsende kvinde, 51 x 64 cm, 1940-1941. Vendsyssel Kunstmuseum

Man kan skabe dybde på mange måder f. eks. overlap, gennem farvevalg og perspektiv.

- Hvad ser man på værket?
- Hvilke arkitektoniske elementer indgår?
- Hvordan skaber Stevns dybde i billedrummet?
- Beskriv hovedmotivet
- Hvordan hjælper elementerne i baggrunden til maleriets fortælling?

Spiritualitet, tro og mystik

Vendsyssel Kunstmuseum har mange spirituelle, åndelige og mystiske værker. Niels Larsen Stevns har aldrig lagt skjul på at være kristen og gerne ville udtrykke sin tro igennem kristne værker. Derfor tager Stevns' religiøse værker udgangspunkt i biblen. Det betyder ikke, at religion er lig med kristendom. Vendsyssel Kunstmuseums samling indeholder mange værker, som kan opfattes som religiøse. Det er værker, som tager udgangspunkt i det eksistentielle, okkulte, abstrakt religiøse eller mystiske, hvor der fremgår en eller anden form for guddommelighed.

Opgave til udstillingsrummet

- Diskuter hvad religion er for dig?
- Hvordan spiller religion ind i dit liv?
 - livsopfattelse, kristendom, islam, jødedom.
- Hvordan udtrykker Stevns religiøsitet i sine værker?
- Gå på jagt efter værker, som, I synes, udtrykker guddommelighed/religion på en anden måde end Niels Larsen Stevns'.
- Når I har valgt et værk, så argumenter for, hvorfor og hvilke religiøse elementer, der er i netop jeres værk.
- Hvordan adskiller værket sig fra Stevns' måde at skildre guddommelighed på?

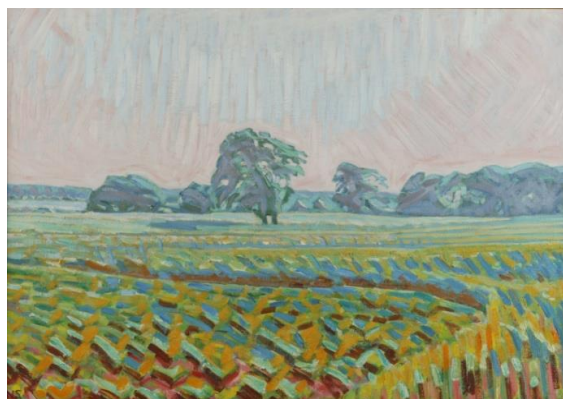
Poul Anker Bech, *Telesnak i en kornmark*, 2004
Vendsyssel Kunstmuseum

Eksempel: Poul Anker Bech (1942-2009)

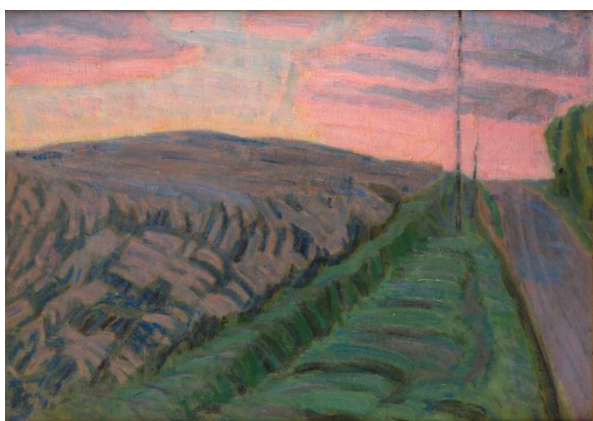
Landskaber af Poul Anker Bech har ofte noget storladent over sig. Han bruger lyset og tomheden i sine værker. Et kunstværk kan tolkes på mange måder. Tolkninger af værker afhænger af, hvilken forståelsesramme man vælger at se et værk i. Således kan en religiøs tolkning af Poul Anker Bechs maleri *”Telesnak i en kornmark”* tolkes således, at det er et mystisk overnaturligt lys, der kommer strømmende ind øverst fra venstre. Værket stiller sig samtidig kritisk over for måden, vi behandler vores ”guddommelige natur” på, og måden vi mennesker kommunikerer på.

Stevns og modernismen

Niels Larsen Stevns er en ener i den danske kunsthistorie, og en kunstner, som man den dag i dag kan sige har været en "overgangskunstner". Han var med til at føre maleriet over i modernismen. Han udfordrede traditioner indenfor landskab, religion og portrætter. Modernismen kommer til udtryk i mange af Niels Larsen Stevns' malerier, men også i hans skitser. I flere tilfælde er det faktisk skitserne, som er mest modernistiske.

Uden Titel, (Roemark. Enkeltstående træer. Borup) 68,2 x 97,4 cm, 1935, Vendsyssel Kunstmuseum

Vejen ved Christiansdal, 50 x 70 cm, 1919.
Vendsyssel Kunstmuseum

Hvad sker der i det modernistiske maleri?

- Motivisk Forenkling – man vender sig imod det naturalistiske maleri. Man kan f. eks. se det hos Niels Larsen Stevns i hans naturskildringer. Se maleriet ovenfor, og se på måden, han har gengivet roerne på.
- Forenkling i farverne – I det modernistiske maleri bliver der arbejdet med farverne, men ikke på samme måde som impressionisterne. Impressionisterne ønskede ikke en forenkling og arbejdede ud fra farveteori. Modernisterne arbejder mere intuitivt med farven.
- Geometriske former vinder indpas, og de bliver benyttet i forenklingen af motivet.
- Motiverne bliver mere abstrakte.

**Kan I finde modernistiske træk i Stevns' maleri?
- Udvælg et maleri og analyser det.**

*Uden titel (parti fra Hald Egeskov), 54,5 x 67,5 cm, 1904.
Vendsyssel Kunstmuseum*

Brug spørgsmålene som inspiration.

Formsprog

- Beskriv billedet
- Hvilke farver er anvendt i billedet?
- Er der perspektiv i billedet, eller hvordan er dybden skabt?
- Har maleriet et særligt omdrejningspunkt?
- Prøv at beskrive maleteknikken – er den rolig eller dramatisk?
- Hvordan er penselføringen?
- Hvilke elementer gør værket modernistisk ?

Værkets indhold

- Er billedet figurativt eller abstrakt?
- Beskriv genstandene i billedet
- Er der farvesymbolik eller andre former for symbolik?
- Hvilken stemning har værket?

Udsigt fra Bokul over Gudhjem,
54 x 72 cm, u.å.
Vendsyssel Kunstmuseum

Isefjorden. Solskin. Baad i Forgrunden,
58 x 76,8 cm, 1915. Vendsyssel
Kunstmuseum

Hvordan skildrer Niels Larsen Stevns naturen?

Vælg et af Niels Larsen Stevns' landskabsværker, gå på museets app – VKM, find et andet værk i museets samling, og udfør en komparativ/sammenlignende analyse.

- Beskriv billederne
- Fokuser på forskelle og ligheder
- Hvordan er kompositionerne?
- Hvordan er malemåden?

Skriveøvelse - Brug fantasien

Udvælg et landskabsmaleri og skriv et essay, en novelle eller et digt, som passer til maleriet.

Eksempel: I kan skrive et essay om noget, som lige er foregået, inden maleriet blev forevigt, eller noget, som kommer til at ske efterfølgende.

Litteraturliste

Wivel, Mikael: *Larsen Stevns freskerne i Hjørring*, Hjørring Kunstmuseum u.å.

Wivel, Mikael: *Niels Larsen Stevns og Verdens Lys*, Museet for Religiøs Kunst, Kastrupgårdsamlingen, Thaning & Appel, 2006.

Wivel, Mikael: *Niels Larsen Stevns Videnscenter Skriftrække 1*, Vendsyssel Kunstmuseum, 2009

Wivel, Mikael: *Slagmaleri skriftrække 2*, Vendsyssel Kunstmuseum, KØS Museum for kunst i det offentlige rum 2013

Wivel, Mikael: *Midt i Modernismen Niels Larsen Stevns og den danske avantgarde skriftrække 3*, Vendsyssel Kunstmuseum, Bornholms Kunstmuseum, Kastrupgårdsamlingen, 2015

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/kaos-i-roedby-flygtninge-stikker-af-fra-station-og-hotel> (30-03-16)

<http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/grevens-fejde-1534-36/> (14-04-16)

<http://www.folkekirken.dk/om-troen/reformation/historien/danmark/grevens-fejde> (14-04-16)

<http://www.altomhistorie.dk/artikler/grevens-fejde/> (21-04-16)

<http://www.bibelselskabet.dk/brugbibelen/bibelenonline>